

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz),

a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: **Paget János** elnök; **Berde Áron**, **b. Huszár Sándor**, **Mina János**, **Nagy Ferencz**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**.

Tavaszi földművelésünk.

Aggasztó módon terjeszkedik ki telünk a tavasz rovására. Eltelt immár a tavasz első hónapja a nélkül, hogy külmunkáink megkezdésére csak gondolhattunk volna s valószínűleg a következő hónapnak is jelentékeny részét elvonja munkáink alól az idő kedvezőtlenége. Az-előnytelen év után, midőn kétszerezett munkával iparkodott gazdáink legnagyobb része mult évi termény s haszonvesztésegei egyrészét gondosan s maga idején tett őszi vetés által helyrehozni, mindinkább nyugtalanító azon sajnos körülmény, hogy a tavaszi vetések hasonló megtételére a módot kezünkben kiesni, s ezzel együtt a később következő bajokat u. m. kevesebb sikert és munkatorlódást ijesztő alakjaikban már most felmeredezni látjuk a nélkül, hogy ellenük legjobb akaratunk mellett is valamit tehetnénk.

Magasabb fekvésénél fogva is hűvösebb természetű országrészünkre helyi és környékbeli állapotainkból ítélve, alig hiszem, hogy a tavaszi mezei munkák ideje e hó első harmada előtt megnyílnék; magasabb, északi lejtős vidékekre, a hol mint nálunk is, egy lábnál vastagabb, embert, állatot fennbíró hó réteg nyugszik, kedvező időjárással is valószínűleg csak ekkor virrad fel a tavasz. — Mennyi gond ad-dig a jövő iránt, mily nehéz helyzet a megofgyott, vagy tán el is fogyott takarmány — készlet miatt! — Azonban nem akarván sem időjósna beállani, sem úgy is eléggé érzett panaszoknak tolmácsolója lenni,

inkább a jelen, megrövidült tavasszal végzendő földmunkáink módjára emelek néhány szót.

Hogy a tavaszi földmunkák sokkal inkább füg-nenek a külviszonyoktól, ennél fogva kényesebb termé-szetűek s így a vetés sikerét vagy sükertelenségét nagyrésztben magukban hordják, ismeretes a gazdák előtt. Hányszor van eset arra, hogy a talaj lassú száradása nem engedi magához közelíteni az ekét s hányszor ismét arra, hogy a korai szárazság miatt a vetés számára rendes szántást tenni alig lehet. A ta-laj nedvességi állapotára nem fordított figyelem: a túlsietés, ép oly káros ez időszakban, mint a túlsá-gos fontolgtatás; az egyik ronthat, a másik mulaszt, de mindkét esetben kár válik abból, ha a középutat el nem találjuk. A fő teendő tehát a talaj nedvességi viszonyainak megfigyelése s a mérsékelt nyirkosság mellett a talajművelési munkálatok megindítása és végzése.

Kényes természetűnek mondám a tavaszi szán-tást, mert annak pusztán a terület szerinti elvégzése magában mi kezességet sem nyújt a siker mellett; de míg egyrészt ez időszakban folyvást sarkaló egyéb munkák gyors haladásra ösztönöznek, addig más-részt épen a gyors haladás, valamint az ezen idő-szakban nem igen rendesen nyilatkozó légköri me-legségi s nedvességi viszonyok s befolyások a mun-kák legszabályszerűbb végzésére sokszor akadályul lépnek közbe, úgy, hogy a talaj kellő porhonyítá-sát megejteni a nélkül, hogy e munka közben a talaj-

nedvessége el ne veszítessék, — vagy hogy viszont a meglevő talajnedvesség mellett a kívánt porhanyítás is szabályszerűen eszközöltessék, nem mindenkor könnyen megoldható gazdai feladat.

Mert a talaj kellő porhanyítása mellett, a növénytenyésztés megindulásához szükséges talajnedvesség biztosítása s megőrzése képezvén a tavaszi földmunka követelményét, ennek sikeres teljesítését a talajtulajdonok, nevezetesen alkatbéli különbözőek lényegesen eltéríthetik. Nehéz a sorsa oly gazdaságoknak, melyek kötött talajon állanak. A kötött talajt, természeténél fogva nagyobb nedvesség visszatartó tulajdona miatt, ritkán sikerül úgy szántatni, hogy ugyancsak a tavasszal folyvást emelkedő hőmérték a fris szántást ki ne szárítsa meg ne rögzítse, mi miatt aztán úgy a vetési műveletek, valamint a növénytenyésztés megindulása, a talaj kellő előkészülhetésének akadályoztatása folytán, kivitelükben, illetőleg előhaladásukban kárt szenvednek. A kötött talaj tavaszi munkálása így, még oly körülmények között is, midőn előző műveletek mellett a természet közreműködését is bevontuk az előkészítés munkájába, nehézségekre ad kilátást; annál nehezebb lesz rendes tavaszi szántást tenni azon kötött talajokon, melyek előző műveletekben (őszi szántás) nem részesültek.

De a laza talajok okszerű tavaszi megmunkálása sem oly könnyű, mint ezt ezen talaj-nemek általános könnyebb művelhetése hinni engedi. Azon kevesebb nedvesség, melyet a laza talaj természeténél fogva a téltől visszatartani képes volt, a tavaszi szántás által igen könnyen, sőt valószínűbben elvesz s így a már szárazföldbe tett vetés sikere csak a későbbi légköri befolyások kedvező nyilatkozványára támaszkodhatik. Fokozottabb lesz az előnytelen helyzet a laza talaj fölött akkor, ha az, előző műveletek által a téli nedvesség nagyobb mértékének befogadására képtessé nem tétetett, azaz ha őszi szántást nem nyert.

S így ha már rendes körülmények között is nagy figyelmet igényel a tavaszi szántások, s egyáltalán a tavaszi talajműveletek jó megejtése, mennyivel nehezebb lesz akkor, ha — mint most is — a rendes munka idényből az idő kedvezőtlenlése miatt oly jelentékeny részt már elvesztettünk, midőn alig egy hónapra csoportosulnak össze összes tava-

vaszi mezei teendőink, s midőn még egyrészt munkáink gyorsítására rendes erőkészletünkön felül is kell tényleg érőről gondoskodnunk, másrészt pedig a téltől egyszerre a melegebb tavaszra lépve át, szárazabb természetű időjárásra is számíthatunk.

A rendelkezés alatti erőkészlettel kiviendő munka gyorsítására kell tehát gondolnunk legelőbb is a nélkül, hogy ez által felületes munkát végeznénk, úgy hogy most azon sajátos problema megejtése előtt állunk, hogy az idő rövidségéhez képest csekély erővel nagy, de mégis kielégítő eredményt kell felmutatnunk.

Megvallom, hogy ezt bizonyos előzmények feltétele nélkül nem látom megvalósíthatónak. Nem nevezetesen oly előzmények nélkül, melyek a tavaszi jó munkáknak alapfeltételei, s alapfeltételei egyuttal a tavaszi vetés sikerének is úgy a talajban már végbement, úgy természettani mint vegyi átalakulások, valamint az erőművi hozzájárulás — szóval a bemunkálási erő és munka igényeinek leszállítása által. — Más szókkal: ott látok csak segínyt a jelen megrövidült munkaidény alatt a gyorsított munka-nemek eszközlése által, a hol ezek kivihetőségének feltételei megadva vannak, a hol t. i. a tavasszal bevetendő terület már a tél előtt bemunkálást, szántást nyert. — E nélkül a gyorsított munkát pl a tarlóra vagy parlagra vetést s alászántást bírálat alá sem vonhatónak kell kimondanom még akkor is, ha a munka gyorsításra ösztönző szükség legmagasabb mértéke: az idő rövidsége erre még oly parancsolólag serkentene is.

A hol tehát a tavasszal bevetendő területek összességében legalább egy szántást nyertek (s megvallom nagyon rosszul érezném magamat, ha nem állnék az ily előző műveletek idejében megejtett gazdák sorában) ott meg van a munka gyorsítás, de e mellett a megfelelő bemunkálás lehetősége is oly talajművelő eszközök használata által, melyek míg egyrészt az eke munkájánál sokkal szaporábbak, addig másrészt a talaj téli nedvességének megőrzésére hathatóan közreműködnek. — Ilyen eszközök azok, melyeknek munkája a borona és eke munkája között áll, melyeket a porhanyító eszközök csoportja alatt ismerünk s melyek az eke munka eredményét többszörösen túlhaladják. Ezek között foglalnak helyet az exstirpatorok s a porhálók különböző elvek sze-

rint készített fagjai, továbbá távolabbról a magtakarók is, a mennyiben a gyakorlat ezeket nevük szerinti rendeltetésükön kívül más munkatételekre is alkalmasaknak igazolta.

Ezeknek az őszi szántások fölötti használata által hiszem a gyorsítandó tavaszi munkákat kivihe-tőknek a bizonyára hathatósabb munkáju eke mel-lőzésével, mert ezutóbbinál kétszer, háromszorta sza-porább munkájuk, kellő előművelés s tisztaságban álló talajon a munkaminőség kockázata nélkül azon nevezetes előnyt is biztosítják, hogy a talajnedvesség becses jelenlétét elvezetéssel nem fenyegetik.

Azonban ezen eszközöket a talajnemek szerint tartom megválasztandóknak s használandóknak.

Nevezetesen az őszi szántásban részesült kötött talajokra inkább a könnyebb e fajta eszközöket vé-lem alkalmazandóknak, nevezetesen pedig a Benkő-féle javított magtakarókat és pedig azért, mert ezek a fagy által fellazított felréteget elomlasztják a nél-kül, hogy nagyobb darabokat szagatnának fel, me-lyek kiszáradásuk után akadályt képeznének a to-vábbi műveleteknél. — Az exstirpatorokat éppen azért, minthogy mélyebben járnak s a talajt, főleg ha ez kötöttségénél fogva összefüggő, darabosan szakgatják s így a rögzösödésre okot szolgáltatnak, oly talajokon nem, hanem a könnyebb természetű, lazább talajokon látom jobb sikerrel használhatók-nak, hol a szagatás által felvált netáni nagyobb földdarabok csekély összefüggésük folytán sem a

borona, sem ezután a gépek utjába nem állanak. — Az ily módon eszközölt bemunkálásra tett szórt ve-tést természetesen az ezen eszközök járási irányával keresztben tett boronálás követi, gépvetésnél pedig a gépmunkáját gyorsan járó boronának kell meg-előznie.

Ezekben állhat a tavaszi munkák okszerű gyor-sítására vonatkozó segélyünk. Hiszem és tudom, hogy tavaszi munkáink követendő módja nemcsak az én, hanem sok gazdatársam gondolataiban meg-fordult minden írásbeli s értekezésekből kifolyó utasítások nélkül is.

Végül pedig ki kell fejeznem azt, a mit so-raim közben oldalaslag már érintettem, hogy a ta-vaszi szántások s egyáltalán a tavaszi talajművellet nem csupán ezen időszak kizárólagos munkái, ha-nem hogy sikerük teljes legyen, szükségkép meg kell előzniök azokat az előző őszi vagy tél előtti műve-leteknek, szántásoknak, mert munkáink eredménye annál jutalmazóbb leend, minél inkább bevonhat-tuk a természet erőinek közreműködését is munka-körinkbe s mennél inkább oda működünk mi is, hogy a növénytenyészet életfeltételeit megvalósít-suk, s tényezőinek szabad és bő nyilvánulásaira a módokat jól választott eljárásaink által megadjuk. Azért tehát a tavaszi szántásoknak szükségszerű előzménye az őszi szántás. Ezen törvényt vallja az én igen tisztelt barátom dr. Rodiczky Jenő ur is.

Vörös Sándor.

T A R S A L G Ó.

Az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlése.

(1875. martius hó 23-án.)

(Folytatás.)

A lefolyt 1874-ik évben három pálya kérdés volt, két-szer illetőleg háromszor ismételtén kitűzve. A eselődügyi kér-désre érkezett egyetemben egy munkát a bírálók többsége juta-lomra érdemesnek nem ítélte; a szőlészeti kérdésre három mű pályázott, melyek közül egy sem lévén absolut becsü, mind há-rom elvetetett, végre a Mezőség befásítására szintén három szerző kelt versenyre, mire nézve a bírálót még folyik. A eseléd-ügyi kérdés 1874. december 31-i határidővel újból kitűzetett, de ekkor egy munka sem érkezvén, a kérdés egyelőre mellőztetni határozottatott. A szőlészeti pályamunkák új határideje f. évi mártius 31-én telik le.

Országos szőlészeti vándortanáruink a múlt évben a me-zőségi borvidék szamosi kerületének nagy részét járta be s ér-tesülésünk szerint hiavafásszerű kötelességének lelkiismeretesen megfelelt.

A nagyméltóságu földművelési ministerium, mint mindig, úgy a lefolyt időszak alatt is közvetlenül és közvetve tetemes segélyezésben részesíté egyesületünket. Mindenekelőtt hálás kö-szönettel emlíjük meg a vándorgyűlés költségeire utalványoz-tott 900 frt készpénzt és a díjazások ezéjából kiszolgáltatott 3 db. arany, 12 db. ezüst és 15 db. bronce érmet. A szőlészeti vándortanáru fizetését szintén a nmltságu ministerium volt szíves hordozni. Termelési kísérletekre 8 mérő kanadai zabot, 2 má-za korai rózsa burgonyát, 4 mázsa szász hagyma és 3 zsák skót regent burgonyát nyertünk, a hazánk kül önl öző vidékei eszközölt kísérletek kielégítő eredményt szolgáltatottak. Választ-mányunk ajánlatára a nmltsgu ministerium megszerezte Bras-sai (Kronstädter) Józsefnek a világhiállításán kitiintetett gyü-mölésészeti albumát a budapesti gazd. muzeum számára, vala-mint oltszemi ev. ref. lelkész Kiss Jánosnak méhészeti kézi-könyvét is. Legujabban a fenntisztelt ministerium szarvasmar-hatenyésztésünknek kívánt az által lendületet adni, hogy 5 db. magyar fajtájú bikát az erdélyi tenyésztők rendelkezésére bo-

csátott, mely bikák jelenleg gr. Bánffy Béla sz.-mihálytelki birtokán vannak elhelyezve, míg a számos előjegyzett vevő azokat át nem veszi.

Öszinte köszönettel kell megemlékeznünk a nmltsu ministerium azon előzékenységéről is, melylyel egyletünket az általa kiadott vagy segélyezett szakközlönyök és könyvekben részesíteni kegyeskedett — ezen becses adományok a lefolyt évben is tetemesen gyarapították egyletünk könyvtárát, melynek szaporítására a pénztárból azonkívül mintegy 160 forint fordítottot.

Részint a nmlgu ministerium, részint társjegyletek felhívására, egyletünk a következő ügyekben adott indokolt véleményét u. m. az állami ménesekben folytatott tenyész-eljárást illetőleg, a kereskedelmi s vámszerződés reviziója érdekében, a gazdasági tudósítók felállítása tárgyában, a külföldi gépek behozatali vámának eltörlése ügyében, végre a nmltsu ministerium által szervezni szándékolt gazdasági buzdító díjakkal szemben álláspontját általánosságban körvonalozta, míg a részletek megállapítása jelenleg van folyamatban.

Egyletünk önálló agendái közül a következőket említhetjük meg: a vincellér- és haszonkertészsképezde új tantervét, melynek meritumára nézve azonban a nmlgu ministerium még mindedig nem nyilatkozott. Az országos statisztikai hivatal felhívására elkészítettük Erdély öt borvidékének részletes statisztikáját oly módon, hogy a szől. vándortanársz. országgrészünket bejárva, számos buzgó hazafi segédkezésével az arra vonatkozó adatokat összegyűjté, melyeket azután a titkári hivatal dolgozott fel; ezen terjedelmes munkát felsőbb helyen nagyon is megtisztelő elismerésben részesült. A gyümölcsfajok localizálására vonatkozó javaslat egyelőre az almát és körtét illetőleg kidolgoztatott, a vándorgyűlés által elfogadtatott és sajtó útján közzététetni határozatott. A félelmes szőlőtetivel a múlt évben is több szakosztályi és választmányi ülés foglalkozott, míg végre az idegen vesszők behozatalának szigorú tilalma a m. kormány által kimondatott. Egy külön földmívelési ministerium szervezése érdekében, illetékes helyen egyletünk is felszólalt, de fájdalom siker nélkül! Tekintettel a múlt nyáron oly gyakorta előforduló tűzvészekre, a tűzbiztosítás ügyét az összes törvényhatóságoknak beható figyelmükbe ajánlani kötelességünknek tartottuk, főleg ajánlván a kölcsönösség elvét.

A vándorgyűlést megelőzőleg megtartatott a már több év óta elmaradt borászati körút, mely Hunyad megye szőlészetére, mint reméljük, a legjótékonyabb befolyással lesz, valamint azon intézkedés is, hogy a vándortanársz. a folyó évben nevezett megyében fog működni. A dévai vándorgyűlés sikerült volta oly annyira ismeretes, hogy bővebb fejtegetésre nem szorul, de idei székhelyünk Torda is derekasan készül, hogy az eddigi dicséretes szokás szerint elődjeit tulszárnyalja!

A méhkasokra szolgáló alaphól a múlt évben 156 darab Hutterkas szereztetett be és osztatott ki hazánk érdemes néptanítói között.

A vándorgyűlés megbízásából a tárlatokon követendő bírálati alapelvek szerkesztése folyamatban van, a gyümölcsészeti statisztika érdekében a kérdőpontok megállapítottak és kiküldettek, a birtokrendezési törvényjavaslat kidolgoztatott és az

országgyűlés által tárgyalási alapul el is fogadtatott, evvel májdnem egyidejűleg a m. kir. ministertanácsához az ugarkényszer és ugarlegelő megszüntetése érdekében kérvényt nyújtottunk be — végre egyletünk buzgó tagja Kodolányi Antal által helyi vagy községi gazd. egyletek alapszabály-tervezete be is mutattatott.

Egy megfelelő cselédrendszabály kidolgozása végett egyletünk választmánya külön bizottságot küldött ki, mely egyelőre az adatgyűjtéssel van elfoglalva.

Tekintve azon sajnós körülményt, hogy a kolozsvári tanuló ifjuságnak nincs alkalmja az oltásban és gyümölcsfa nevelés- és kezelésben az annyira szükséges gyakorlatra szert tenni felkértük sz. kir. Kolozsvár városát, sziveskedjék e hiányon egy községi faiskola felállítása által segíteni.

Legujabban egy terjedelmes, a t. tagoknak is kiosztott felterjesztést intéztünk a képviselőházhoz, melyben a kérődző állatoknak a keleti tartományokból való behozatalának eltiltását, az állategészségügy szervezését és állatában az állattenyésztés emelését kérvényeztük. A folyamodványt buzgó alelnökünk M. Tisza László úr nyújtá be egyletünk nevében a f. hó 18-án tartott országos ülésen és erősen reméljük, hisszük, hogy honatyáink bölcsessége az abban foglalt elveket és nézeteket általánosan is érvényre fogja juttatni.

Bár tárgysorozatunkban külön sorolva, e helyen is állónek tartjuk megemlékezni néhai gróf Bethlen László azon nagylelkű régi intézkedéséről, mely szerint értékes nagy-büni jószágát az erdélyi gazdasági egyletnek hagyományozta! A mai anyagi világban ily nemes tett példa nélkül áll és a boldogultnak bizonyára legszebb emléket alkot az utókor hálás szívében.

Igy vázlatosan előadva a múlt év nevezetesebb mozzanatait és működésünknek fontosabb részleteit, a t. közgyűlés szives elnézésére bizzuk eljárásunk felett döntő ítéletét kimondani.

A titkári jelentés helyeslő tudomásul szolgál.

3. A pénztár vizsgáló bizottság következő jelentését olvassa fel:

Tisztelt közgyűlés!

A tiszteletteljesen alólirt pénztár vizsgáló bizottság a következő jelentést terjeszti be:

Mindenekelőtt legkedvesebb kötelességünknek tartjuk nyilvánítani, miszerint egyletünk pénzbeli számadásait ez alkalommal is a legnagyobb pontossággal vezetve találtuk, úgy, hogy ennek nyomán egyleti pénztárnok tekintetes Dr. Hintz György úr fáradhatatlan buzgóságát a t. közgyűlés méltányló elismerésébe a legmelegebben ajánljuk.

A nagy szorgalommal összcállított 1874. évi pénztári számadást, vagyonkimutatást és vagyonmérleget — a t. tagok között kiosztatván — felolvasottnak kérjük tekinteni s bátrak vagyunk az egyes rovatoknál netán felmerülő észrevételeinknek kifejezést adni.

Az alapítóko rovatára 1874-re 60,979 frt 94 kr. vitetett át, ehhez járult a lefolyt évben készpénzben 1250 frt, urbéri kötvényekben pedig névleg 1365 frt, úgy hogy az alapítóke, leötvve az 1903 frt 94 kr. készpénzkövetelményt, 1874. december hó 31-kén 61,140 frt 44 kr értéket képvisel.

A rendes kamat és részvényjövödelem rovatában a hivatalnokok s kerti személyzet fizetése, a múlt évi t. közgyűlés határozata szerint, egy tételben egyesítettett.

A köztelki rovat 1874-ben 608 frt 65 kr. deficitet mutatott fel, melyből 310 frt 65 krt az alaptökének kellett fedeznie.

Az arany és a gazdasági versenydíj alap, a múlt évi t. közgyűlés határozata szerint, összeolvasztandó lesz.

A Bors-alapítvány külön kimutatása szintén közgyűlési határozaton alapszik.

A VII. VIII. és IX. rovatra megjegyzésünk nincs.

A bécsi világkiállítás rovatának deficitjére, illetőleg az egyesület által előlegezett költségekre befolyt 1874-ben 150 frt, a jelen év elején pedig 197 frt 44 kr. úgy, hogy már csak nagyon jelentéktelen összeget igényel a teljes törlesztés.

A vagyonmérleg activájában mindenestre örvendetes a hátraléknak a tavalyival szemben mintegy 1500 frttal való apadása, ámbár a most kimutatott 12,171 frt 50 kr is nagyon szomorú tanúságot tesz tagjaink fizetési pontatlanságáról. Miután épen a jelen körülmények között egyesületünknek minden krajczár készpénzre legnagyobb szüksége van — teljes tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, szíveskedjék egyleti ügyvéd urat utasítani, hogy a hátralékok behajtásában a lehető legnagyobb erélyt fejtse ki.

A kölcsönös tüzkármentő társulatnál, mint „letét“ szereplő 2100 frtos összeg sorsa mielőbb el fog dőlni, miután nevezett társulat ennek erejéig egyesületünk által be van peresítve!

A pénztárvizsgáló bizottság így a zárszámadáson, rovatos vagyonkimutatáson és vagyon mérlegen végig haladva, a készpénz és urbéri papírok számbavételéhez fogott.

A készpénz készlet a kimutatott 209 frt 65 krral egyezően találtatott.

Az urbéri papírok készlete a következő:

4 darab ezer forintos	4,200 frt
2 darab ötszáz forintos	1,050 frt
71 darab száz „	7,455 frt
28 darab ötven „	1,470 frt

összesen	14,175 frt
kölcsön kiadva ,	10,500 frt

főösszeg 24,675 frt

Külön felemlítés alá tartozik a Bors-alapítványt képviselő 2 drb ezer frtos urbéri kötvény 2,100 o. é. frt névleges értékben.

A kisebb értékű obligatióknak ezereket elleni becserélést, mint tavaly, úgy az idén is javaslatba hozni bátorodunk.

Végre a fizetések rendes befolyása érdekében nagyon célszerűnek látnok, ha az állandóan vagy legalább télen itt lakó tagok illetékei házhoz hordott nyugták útján szedetnének be. E tekintetben utasítandó volna a pénztárnok, hogy ezt saját felelősségére alkalmas egyén által végeztesse, kinek fáradsága mérsékelt díjjal lenne jutalmazandó.

Mindezeknek elsorolása után azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk a t. közgyűléshez, szíveskedjék egyleti pénztárnok T. dr. Hintz György urat a fennhagyandók fennhagyásával az 1874-ik évi zárszámadás terhe alól felmenteni.

Tisztünkhez tartozván még a f. évi költségvetésnek elkészítése is, azt a következőkben bátorodunk előterjeszteni:

Remélt bevétel:

1. Urbéri papírok után	650 frt
2. Kölcsöntőke kamatai után	1,150 frt
3. Alapítványok után	1,000 frt
4. Évdíjak után	600 frt
5. Köztelki jövedelmek	1,400 frt
összesen	4,800 frt.

Kiadási előirányzat:

1. Hivatalnokok és személyzet fizetése	2,600 frt
2. Köztelki kiadásokra	1,800 frt
3. Hírlapok, könyvek és nyomda	200 frt
4. Adó és biztosítás	50 frt
5. Postai költségek és apróságok	100 frt
6. Előre nem látottakra	50 frt
összesen	4,800 frt

Ezzel tiszteletteljes jelentésünket bezárva, maradunk a t. közgyűlésnek

Kolozsvártt, 1875. martius hó 18-án.

alázatos szolgálói

Nagy Ferencz,

Filep István,

Gamauf Vilmos,

mint a számvizsgáló bizottság tagjai.

A pénztári jelentés helyeslő tudomásul szolgálván, közgyűlés elhatározza, hogy

a) egyleti pénztárnok T. Dr. Hintz György urnak fáradhatatlan buzgóságáért jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatik,

b) egyleti ügyvéd ur a hátralékok behajtását illetőleg a legerélyesebb eljárásra utasittatik,

c) egyleti pénztárnok úr a kisebb értékű földtehermentesítési kötvényeknek minél nagyobb értékűekkel becserélésére utasittatik,

d) egyleti pénztárnok ur utasittatik, hogy az állandóan vagy legalább télen helyt lakó tagoktól a díjakat házhoz küldött nyugták útján szedesse be,

e) egyleti pénztárnok ur a fennhagyandók fennhagyásával az 1874. évi zárszámadás terhe alól felmentetik, — végre

f) a bemutatott költség-előirányzat közgyűlés által elfogadtatik. (Vége köv.)

Értesítés.

A „Reform“ című lap m. évi 326-ik számában Vogel József gazdatiszt „Buzavetések veszedelme“ című s somogyi Öreglakról keltezett cikke, melyben egy, a buzavetések rongáló rovar pusztításairól értekezik, nem kerülve ki a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. ministerium figyelmét, hogy ezen károkat okozó rovar és irtási módja is megállapítható legyen, Somogy megye útján ily károsított buzavévényeket szerzetett be s azokat szakértőileg megvizsgáltatta.

A szakértői vizsgálat kiderítette, hogy a növényeken, különösen a levélhüvelyeken és a száraz között kétféle állat élős-

ködik nagy számmal, ezek egyike a *Cecidomyia destructor* fajhoz, a másik pedig egy ehez rokon és szintén gabnapusztító, s kártékony *Chlorops strigula* nevű légyfajhoz tartozik.

Ezen rovarok pusztításainak megakadályozására szolgáló övrendszabályként — szakértők véleménye alapján — ajánlatos, hogy e célból az őszi búza valamivel később vetessék, vagyis, hogy a vetés sz. Mihálynapig elhalasztassék, mert így az anyarovarok őszi rajzáskor nem fognának találni alkalmas helyet petéik lerakására.

A szakértői vélemény övrendszabályként még kiemeli, hogy mindazon növények, melyek ezen rovarok által megtámadtattak, és ennek folytán megsárgultak, kiszedendők, mely eljárás azonban a gyakorlatban kivihetetlennek mutatkozván, gyakorlati értékkel nem bír.

A földmívelési m. kir. ministerium.

EGYVELEG.

* Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya folyó április hó 5-én a titkári szálláson ülést tart.

* Az erdélyi gazd. egylet a kérődző állatok behozatalának eltöltése stb. érdekében benyújtott kérvénye, mondhatjuk az összes magyar sajtó által a legmelegebben üdvözöltetett és számos politikai napilap bő kivonatát közölte a fontos memorandumból. A kérvény nemcsak az összes magyar gazd. egyletekkel, erdélyi törvényhatóságokkal és vesztégzárintézetek igazgatóságaival közöltetett, hanem miután Stein János helybeli könyvkereskedő urnak önzetlen áldozatkészsége annak német nyelven való megjelenését is lehetővé tette, a birodalom másik fele központi gazd. egyleteinek, valamint a német szak- és politikai sajtó jelentékenyebb képviselőinek is megküldetett. Kíváncsian várjuk, miként fognak ezek nyilatkozni s a nyomósabb véleményeket t. olvasóinknak is tudomásukra fogjuk hozni.

* „Erdélyi pinczeegyletünk“ folyó év mártius 31. tartott közgyűléséről örvendtes tudósításunk van. Az osz-

talék, jelen nyomasztó kereskedelmi viszonyok mellett 8%-töli; továbbá a választmány ajánlata 150,000 frt új részvény kibocsátására elfogadtatott, mintsintén az is, hogy Kolozsvárt egy országos pincze építtessék s ez által lehető legyen az európai borpiacznak a termelőkre, a tőkepénzes részvényesekre és az országra kiható előnyét biztosítani. Bővebb tudósításunkat közelebről teendjük.

* Bajorország intézkedése a keleti marhavész ellen. A bajor kormány az orosz, osztrák és a magyar államokból behozható keleti marhavész behurcolása ellen igen szigorú övrendszabályt léptetett életbe. A nagy szürke (magyar fajta) szarvasmarhának az osztrák-magyar monarchiából Bajorországba való bevitele általában tiltva van. Marhacsoportok vagy egyes darabok, melyek a belépő helyek kikerülésével árutakon Bajorországba hajtatnak, lebunkóztatnak, az emberek és tárgyak pedig a községek lehető kikerülésével, a hájaron túl visszautasítatnak. (G. L.)

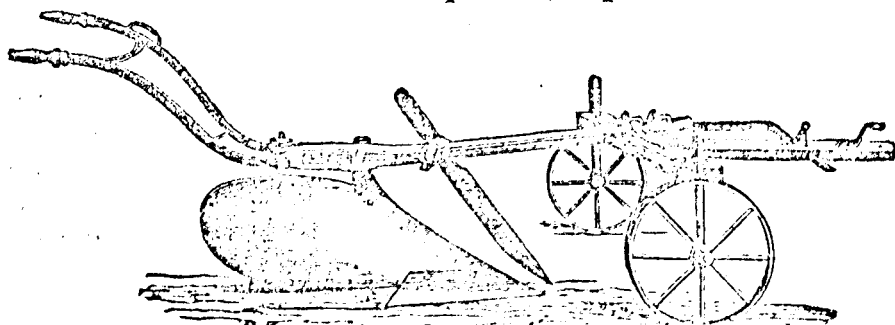
* A német ló kiviteli tilalom. A németországi kormány azon rendelete, mely a birodalom határain a ló kivitelét bizonytalan időre eltöltötte, nagy nyugtalanságot okoz a lótenyésztők és kereskedők körében. Miután Magyarországból Franciaország, Anglia, Holland, Belgium s egyéb nyugati államok felé Németországon keresztül irányul a ló kivitel, több oldalról kérdés támasztatott az iránt, vajjon a németországi ló kiviteli tilalom nem sújtandja Magyarország ló kivitelét is annyiban, a mennyiben talán a német kormány a Magyarországon ezen országok részére vásárolt lovak keresztülvitelét is megakadályozhatná. Erre nézve biztos tudomást szereztünk magunknak, hogy ezt a német kormány az érvényben álló kereskedelmi és vám szerződés értelmében nem teheti, a mint már volt is legközelebb eset rá, hogy a hamburgi polgármester egy Magyarországból Skóthonda feladott ló szállítmányt a kiviteli tilalom helytelen értelmezése folytán a hajón letartóztatni akart, de hamburgi consulunk távirati közbenjárása folytán azon útasítást nyerte a német birodalmi kormánytól, hogy a ló kiviteli tilalom az átviteli szabadságot nem érintheti, s így a magyarországi szállítmány akadálytalanul Skóthonda vitetett. Közöljük ezen ügyállást az érdekelt körök megnyugtatása végett. (F. É.)

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H i r d e t é s e k.

Gubicz László gazdasági gépgyára

Budapesten, Lipót-utca 41-ik szám.

Ajánlja általános elismerésben részesült kitünő

Gubicz-ekéit,

ugyszinte magtakaróit, boronáit, rög-törőit, rostáit stb. jutányos ár mellett.

Árjegyzéket kívánatra bérmentesen küldve, megrendeléseket pontosan teljesít

Gubicz László.

(7)

(7—26)

Gyümölcs csemetéket,

erdei fákat, gumós növényeket,

Gyökeres szőlővesszőket,

(19) **legjobb és hiteles minőségben (5—12.)**

ajánl

a zámi jószágigazgatóság.

(Zám, Hunyadmegye, posta- és vasút-állomás.)

 Kivánatra részletes árjegyzék magyar vagy német nyelven bérmentve nyerhető.

(18) **Hirdetés.** (5—6)

1. Kül közepetüzében, egy nagy kiterjedésű telek, veteményes, szőlős és gyümölcsösssel;

2. Borjumlói hegyben, közel a Sétaterhez, a lövöldével szemben, kellemes helyen fekvő szőlőföld, nagy veteményes aljjal, külön gyümölcsösssel, kaliba s más szükséges épületekkel;

3. Kereszettek, a kissamosra rugó, vagy ahhoz közel fekvő 3—4 jó llakó szobával, konyha és kamarával ellátott telek, lehetőleg kerttel, eladólag, bérbeadólag, vagy reá pénz adva, kamatában használandólag, értekezhetni óvári 5 sz. haznál,

CSULAK DÁNIEL, ügyvéddel Kolozsvártt.

Dréher Ignác és fia

sebészi eszköz és sérvkötőgyárosok,

a m. kir. egyetem szállítói Budapestben.

Hatvani utca, 9 szám.

Ajánlják készítményeiknek gazdag tárá, finom angol aczélból készült gyapju nyíró ollókat, továbbá érvágót szarvas marhák részére, szuresap (troicár) rézcsövekkel, juh oltó tűt, juh bélyegzőt és bélyegező fogót betűkkel és számokkal, a legújabb angol módra 9—18—27 és még több számokkal és betűkkel ellátva, égető bélyeg vasak, betűk és számok, lovak, marhák és juhok bélyegezésére, gyomor csövek (bendő szivattyúk) marhák és juhok részére, különösen ajánlható a kergesség betegségben sinlődő birkák műtétére kellő kőponya lékelő eszközöket. Saját készítményű finom kertész késeket 80 krtól felfelé; minden árban, völgyüle és kecskeláb kések fenkövekkel ellátva, gyűrűző gépek, fa fűrészek 1 frittől felfelé, kés fűrészek, szőlő metsző és finom ágnyeső ollókat, rózsza és hernyó szedő ollót; finom toll, seb, vafiasz és aczélcs kések, finom ollók minden nagyságban, evő eszközök minden alak és finomságban.

Minden nevezett tárgyat és általában minden használatni szokott eszközöket a mezőgazdaság és gazdaszettek részére a m. kir. posta útján azonnal (az árak utánvétele mellett) a legjobb minőségben s a lehető legjutányosabb áron küldjük, vagy helyben vevőknek szolgáltatjuk át.

(12)

5—6

JANKÓ VINCZE

CÉPGYÁRA KOLOZSVÁRTT.

A múlt évi hivatalos statisztikai adatok szerint Erdélyben 181016 eke állott a földmivelés szolgálatára, melyek között csak 3967 vas eke találtatott.

A cultura magasabb fokán álló államokban a vas-ekék általában tökéleteseknek tartatnak, mint a faekék, s azoknak elterjedése egyszersmind a gazdaszat fejlődési fokát jelzi.

Bátor vagyok jó hírünk és nevünk érdekében a t. cz. gazdaközönséget ezen körülményre megújítva figyelmeztetni s egyuttal értesíteni, miszerint gyári üzletem ez idő szerint kiválólag ekegyártással foglalkozik.

Ekéim az erdélyi földviszonyokhoz átalakítva

Gubicz, Vidats és Clayton-féle

minták szeriut készülnek javított szerkezettel s mostani alakjokban a legkövetelőbb igényeket is kielégítik.

Ekéimet ötféle nagyságban készítettem. Az első számú legnagyobb, az ötödik számú legkissebb.

Az árak az ekék nagysága szerint következők: 25 frt, 22 frt, 20 frt, 18 frt, 16 frt; vastengelyű eketaligáé 14 frt, fatengelyű taligáé 12 frt. Levél által tett megrendeléseket is gyorsan és pontosan teljesítek.

Répavágók, szecs kavágók, morzsolók, rosták, borsajtók, borfejtő szivattyúk gyáramban mindenkor kaphatók.

Megromlott gépek kijavítására is teljes készséggel ajánlkozom.

Kolozsvártt, 1875.

teljes tisztelettel
JANKÓ VINCZE
gépgyár tulajdonos.

(14)

(8—26)

TAUFER FERENCZ

magkereskedésében

Kolozsvártt,

kaphatók a legjobb minőségben és jutányos árakban:

Takarmány répák

Luzerna és lóherék

Esparsette

Canadai zab

Doutternkon törökbuza

Early rose burgonya

Bükköny

Takarmány és diszflüvek

Stokeraui lencse és borsó

Mezei paszuly

Kerti és virágmagvak

Gaboná zsákok nagy választékban.

(1) (14—52)

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt elfogad életbiztosítási

ajánlatokat minden módozatokban:

Dijai a lehető legolcsóbbak és biztosítottjait, az életbiztosítási osztály összes nyereményeinek **ötven száztóliában**, azaz annak felében részesíti, díj fizetési összegek arányában. Ezen nyereményrészletetés folytán, az 1871-ben biztosítottak már 1872-ki díjaik **kilencz száztóliát** visszakapták, és bizton remélhető, hogy ezen nyereményrész évről évre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a **biztosított eredménnyel megnyitott túlélési csoportok**, melyekbe beállítás által mindenki, már életében szép összegeket biztosíthat maga, vagy gyermekei részére.

Bővebb tájékozással, utasítással sat. szolgálnak a társasági felügyelők és ügynökök.

 Az üzlet eszközzésére alkalmas felügyelők előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak.

A VICTORIA biztosító társaság igazgatósága KOLOZSVÁRTT.

(4)

(7—26)

P i a c z i á r a k.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A h e t i v á s á r		Egy osztrák mérő = 2 nagy veča					Egy mazsa		Egy bécsi öl	1 font
h e l y e	napja	tiszta b u z a	elegy b u z a	roz s	z a b	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha h u s
á r a k r a j e z á r o k b a n										
Kolozsvár	april 1	380—400	270—280	250—260	140	256—270	160	85	—	21
Nagy-Várad	decz. 29	380—480	340—370	280—320	180—200	260—300	300	140	1500	24
Maros-Vásárhely	márcz. 25	326—370	210—270	222—268	110—130	—	210—230	80—90	630—1240	18
Károly-Fehérvár	márcz. 27	385—400	310—320	238—240	158—163	—	170—175	95—120	900	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	decz. 31	388—455	361	290—312	135—141	318	—	—	—	18
Besztercze	mart. 23	350—400	280	240	150	—	160—200	95—150	600	14
Nagy-Enyed	mart. 25	350—400	300—325	200—253	135—145	—	300—310	35—45	800	18
Szamosujvár	mart. 15	400—450	300—320	290—300	130—140	—	200	50	1400—1600	18
Déas	mart. 30	380—400	320—340	240—260	120—130	—	140—150	50—80	800	15
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földtehermentesítési kötvény 76 frt 50 kr. — Ezüst árkelet 104.40

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

	1—1		1—3		1—6		1—12		1—24		1—52	
	széri hirdeteskör											
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
16/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
8/16 „	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
4/16 „	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 „	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 „	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Nagyobb hirdetéseknek külön kedvezmények.

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányiszor a hirdetés megjelentik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kiténni: mennyi helyet igényel a bekládás mellékelt hirdetés számára.

 Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala és a Gámán János örökösai nyomdájának központi irodája (főter gr. Gyulai-báz) Mellékletek százanként 1 o. ó. forintba számítatnak.

T A R T A L O M :

Tavaszi földművelésünk. — Társalgó. —
Az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlése 1875.
mártius 23-án. — Értesítés. — Egyveleg. —
Hirdetések. — Piaczi árak.